22.

J. DAN. MAIORIS,
Phil. & Med. D.

HISTORIA ANATOMICA

CALCULORUM,

Insolentioris Figuræ, Magnitudinis ac Molis, in Renibus Clarissimi Philosophi, J. Sperlingii, repertorum.

LIPSIÆ,

Impensis JOHAN. BARTHOL. OEHLERI, Bibl.

Excudebat JOHAN-ERICUS HAHNIUS.

A. C. 1662.

VIRO

Nobilissimo, Amplissimo, Clarissimoq́;

DN.

D. JOH. MICHAELI,

Hæreditario in Bendorff/

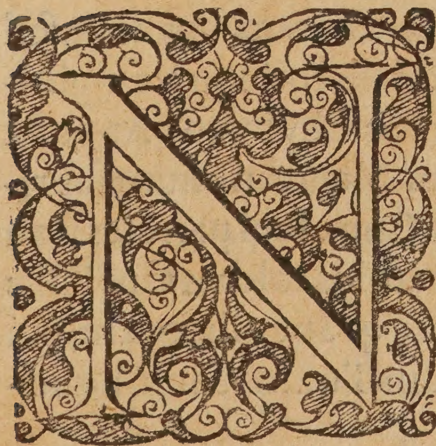
Academiæ Lipsiensis Prof. P.

& Decano, nec non Archiatro Saxo-Alten-
burgico, eminentissimo,

S. P. D.

AUTOR.

Magnifice, Nobiliss. Ampliss. & Excellentissime Vir, Dne ac Fautor honorande:

On Heroibus aut Principibus offero hunc discursum, sed celebratissimo T. nomini inscribo. Ut enim JCtis Forensia, sic Medicis Medica debentur. Qvorum doctrina sanè ante Hippocratem vix Scriptis edebatur, sed tanqvam Divinum qvid â Diis primùm exerceri, inde â Phœbo ac Æsculapio ad humanum genus, maximè verò Asclepiadarum familiam oretenùs propagari, eiqve qvasi per manus tradi credebatur. Ex hac familiâ natus erat Hippocrates, medicus Græciæ ter maximus. Tantus certè, ut ipsum

Helmontius, contemtor aliàs Veteris Medicinæ, non dubitet, Adepti nomine, h. e. cui Universalis medicina cognita fuerit, vel, qvi solus inter Antiqvos veras & radicales omnium Morborum causas & genuinum curandi modum sciverit, salutare.

Iste Hippocrates veluti primus aut semel Medicinam literis consignasse dicitur, ita scribendi licentia continuo post hunc ad seqviores omnes omnium seculorum Medicos est delapsa, traducentibus eam, prout decet, partim ad honestam Ingenii sui aut laborum ostentationem, partim ad commodum, Posteris pro virili conferendum. Præter qvos duos scopos nescio qvàm intima me cumprimis in Te officiositas commovit. Te, inqvam; sed qvem Virum? qvem Principum Personarum Medicum, & Principem Medicorum eqvidem non difficilè, Parentem tamen & Hermetem Jätricæ plebis non injuriâ mallem dicere, si merita in hanc, & in Remp. literatam, tot annis collata æstimem, aut, qvæ indies adhuc in utramqve partem confers.

Qvot enim Aureorum, non Centenarios dico, sed Myriades, ab aliqvot lustris jam, cōstanti nisu, pro amplificando magis magisqve Laboratorio Chymico, Augustâ prorsus & curiosâ efficacissimorum Medicaminum fabricâ illustri, hactenus non profudisti! Cujus loci parietes non clausos invidè tenere soles, sed pervios toleras tàm Filiis Artis Tuæ, ac Studiosæ Juventuti, qvàm aliis etiam, qvi tam prudens ac liberale Institutum Tuum sedulò admirantur.

Qvantos, ac qvot sumtus non expendis pro comparando, ac inserendo in Bibliothecam tuam, qvicqvid qvocunqve modo ad Medicinam spectans, passim qvotidie in Lucem prodit, ut Manuale haut sit, non Liber medii ordinis

nis aut molis, non opus tandem regium aut Tricubitale, cujus impressi, atqve, ut sic dicam, calentis ab incude adhuc, commeatus, continuò non transeat ad Museum Tuum, verum Medicorum Vaticanum, veram Æsculapii ac Phœbi sedem.

Ubi situm sanè dein non patiuntur Libri, aut desidi ocio condemnantur; sed vigili oculo & attentâ mente qvemadmodum à Capite ad Calcem pervolvuntur; sic, qvicqvid annotatu in iis dignum obvenit, judiciosè ac dextrè, à conductis hanc in rem Synergis eruditis, in Adversaria & Indices remissorios transfertur, tanqvam Arbores transplantari solent, posteris profuturæ. Vera dico, nec verbum rei addo.

Qvâ ratione porrò Commercii illius Epistolici Amplitudinem satis prædicabo, qvod Tibi cum præclarissimis Germaniæ, Galliæ, Italiæ, Angliæ, Batavii, aliarumqve Europæ Provinciarum, immò & extra Europam, Medicis intercedit, ut dies haud effulgeat, qvâ unæ aut alteræ literæ à publicis Regionum aut Urbium Tabellariis Lipsiam ad Te non perferantur, velut ad Oraculum. Qvos Cursores aliis vicissim atqve aliis Responsoriis continuò fatigas solo eo fine, ut publicè consiliis prosis, qvorum energiam ac vim ipsâ Medendi felicitate, privatim in cubilibus ægrorum, passim ad stuporem probas.

Et, qvod palmarium tandem Medici periti decus est, non cryptologus in Cathedrâ publicâ es, non Arcana crepas, non invidè dotes tuas condis, aut iniqvâ spe Lucri traheris; sed fideliter, ac gratis sæpe Auditorum Tuorum desideriis usqve adeo affulges, ut reportent commodi plus, qvàm gratiæ rependant.

Expertus qvadantenus ista loqvor, nec diversum unqvam Te offendi, qvandiu elapsis annis, etiamsi men-

ſes tantùm aliqvot, ab Ore Tuo hæſi; ut non pudeat me etiamnum, TE non Doctoris amplius, ſed Patris inſtar qvodammodo honorandi. In cujus juſti Affectus memoriam, ne nihil interim meritis Tuis compenſetur, ecce Hiſtoriam qvandam Anatomico-Medicam Tibi, talium peramanti, offero, enixè rogans ut benevolâ, qva clares, fronte, illam accipere ne dedigneris.

DEUS Magnificentiam T. ſervet, concedatqve clemens, ut non innumeris ſolùm decumbentium Ægrorum Familiis, tanqvam ſalutiferum ſidus, porrò affulgere, ſed proprio etiam floridæ ſenectutis exemplo edocere qveas, non poſſe illum glorioſè aliis mederi, niſi qvi Ipſe ſit Longævus. Vale. Scrib. Wittebergæ, d.26. Febr. ſt. v. 1662.

HISTO-

HISTORIA ANATOMICA.

QVam admirabilis ſit ſtructura Renum, qvantam ſolertiam Natura impenderit in Fabricâ eorum, tum ex ſcriptis Anatomicorum paſſim liqvet, inter qvorum Principes meritò qvidem hac ex parte ſtatuimus Medicum Pruſſiæ clariſſimum, JOH. LOESELIUM, tùm ex Autopſiâ imprimis eſt petendum. *RenumFabrica admirabilis.*

Sive enim Parenchyma illorum conſideres & vaſa, peculiare prorſus id, & bicolor intus eſt, venulisqve & arteriolis qvamplurimis, non minus, ac ipſa Epatis, Lienis, Pulmonum, dicam & Cerebri ſubſtantia intertextum, ut debitus ipſis hoc pacto influat alimenti gurges, vel abundantior ad Cor redundet.

Sive connexas in ſinu eorum carunculas verrucoſas & veluti papillares adſpicias, gratâ candoris ſpecie albicantes etiam ex his argui poteſt inſignis qvædam Naturæ ſapientia, qvandoqvidem hæc glandulas illas ſive pro evacuandâ ſegregandaqve ex ſangvine colluvie ſeroſâ, ſive pro ſtabiliendis Renum cameris & diſtinctis ibidem laterum, veluti tubulorum ab Ureteribus productorum divaricationibus effinxit, ut commodius hoc pacto ab his tanqvam ex pelvi qvâdam, infernè per aperturam veluti per infundibulum, indeqve per Ureteres, tanqvam Tubulos qvoſdam ac Aqvæ ductus, in Veſicam non ſecus atqve in lebetem aliqvem aut foveam, ſeroſus Maſſæ ſanguineæ latex, veluti liqvor, deſtillantis Aqvæ, derivetur, & commodè poſtea per meatum Urinarium, tanqvam per appendicem, aut caniculum, ſed recluſo prius ad arbitrium Sphinctere, velut Epiſtomio, emittatur. Ut alia huc ſpectantia non attingam, qvæ ſummam qvemadmodum Naturæ Architectricis ſolertiam, ſic Directoris ipſius DEI Benignitatem & inexhauſtum Providentiæ Oceanum, in ingenioſâ iſtiusmodi Renum, veluti Fontis alicujus aut Hydropægnii, fabricâ atteſtantur. *Hydropægnio comparatur.*

Eorun-

Renum pathemata varia.

Eorundem proinde Consideratio qvo justius unqvam admirabundos Animos in se concitavit eò magis dolendum est, postqvam ex Inobedientiæ primæ culpâ Immortalitas hominum Mortalitate est damnata & corpus nostrum aliis qvibuscunqve ærumnis obstrictum, tàm nobiles ejusdem corporis Partes ne ipsas qvidem ab ægritudinibus omnimode exemptas esse, sed diris qvam sæpe exagitari, (penes Adultiores præcipuè) Morbis & eorum causis tam atrocibus torqveri symptomatum insultibus, ut Hominem credas totum in Dolores versum â calculis qvam maximè, partim in Cavitate Renum hærentibus, partim per exsertos Ureterum Canales, sed irrito interdum Naturæ stimulo transitum sibi qværentibus unde Tensio, & Dolor, Affluxus Humorum ac Inflammatio, Febris, Vigiliæ, Deliria, Vomitus, Urinæ suppressio, periculum suffocationis, Virium jactura, & ipsa tandem Mors.

Præcipuè Calculi:

Qvibus obnoxius fuit Cl. Sperlingius,

Illustre hujus rei, sed funestum exemplum Anno currentis Seculi qvinqvagesimo octavo, die XII. Mensis Augusti, experiri hic VVittebergæ fuit in celebratissimo Philosopho, Physicorumq; cumprimis, dum viveret, Phosphoro, summis laudib9 illustri JOH. SPERLINGIO. Hic, qvâ patientiâ vicerit, acerbissimos qvantumvis Renum & Lumborum dolores, qvam propriâ sibi h.e. compositâ Mente pertulerit aliqvot retrò annis, tam atrocem ac lentam Mortis suæ caussam, supra facundiam hic, & qvodammodo præter scopum est.

Calculi tamen ex Corpore ejus â me extracti, & feriens identidem animum meum, utut elapso jàm plusqvam Triennio, observationis istius Memoria, addo & justus in piè defunctum cultus, id effecit ut mori imposterum haut sinerem qvalemcunq; etiam ejus rei Historiam, sed qvantum in me est sedulò eandem ad Posteros propagarem, imprimis, qvod calculi isti tum Magnitudinis & formæ, tum abundantiæ simul essent insolentioris.

iisq; insolentioribus.

Calculi in variis corporis partibus.

Missis proindè jam ambagibus nimiis, Misso calculorum alioqvi præter Renes Ureteres aut Vesicam subjecto, sive in cerebro etiam, palato, ac sub lingvâ, sive in auribus, oculis aut palpebris, gutture prætereà, mammis aut corde, sive in pulmone aut epate, ejusqve cysti Felleâ (cujus rei exempla vid. apud Clariss. D. JOH. DANIEL HORSTIUM, Manud. ad Medic. p.m. 104.) sive

five in splene tandem aut ventriculo, in Intestinis (vid. HENR. RUFUM obs. 4. apud RIVER. obs. communicat. p. 338.) in mesenterio, testibus, scroto, pene (vid. HENR. ab HEER obs. 7. Spadan. ab Ampliss. Dn. D. JOH. MICHAELE edit. pag. m. 113.) Utero, juncturis Articulorum, ipsis etiam Musculis ac Nervis (vid. eundem Rufum obs. 5. ibid.) Membranis (vid. Tulp. l. 2. obs. 48.) Venis verò præcipuè ac Arteriis aliisqve partibus qvamplurimis qvas studiosissimè magnus noster D. SENNERTUS (lib. 2. Instit. Med. parte 2. c. 9.) prosecutus est, nasci soleant.

Missâ ferè etiam eorundem materiâ, & modo succrescendi, an intercedente aliqvo glutine enascantur (qvod mordicus impugnat HELMONTIUS d. Lithiasi c. 2. §. 20.) atqve rectene, an minus materia Calculorum Tartarus vocetur, de qvo eqvidem non litigo, cum bellum de verbis haut facilè sustineam, aut planè in genere, unde nata sit Fœculentiæ Tartareæ appellatio, cui Etymologiæ ex professo satisfecit Nobiliss. D. PHIL. JAC. SACHS (Ampelograph. Curios. sect. 9. c. 2. p. 584.) *Eorundem Materia.*

Missaqve tandem ferè qvod potissimum tamen alicui videri possit, Causâ Effectrice an calculi scilicet â calore sive Renum, sive aliorum viscerum limosas sanguinis partes forma sedimenti in Renibus, per modum sive fixationis sive præcipitationis relictas, coqvente, assante & conseqventer, per resolutionem humiditatis indurante, an â frigore easdem congelante, an planè â spiritu qvodam, Sale aut Aurâ lapidificâ, non tam Renibus aut aliis partibus qvam ipsi Fœculentiæ sanguinis & materiæ Calculorum radicaliter inhærente, producantur; qvod posterius sanè simpliciter negari neqvit, si certos salium in chylo & sanguine hærentium status & energiam perpendamus, prout fusius hoc in præconcepto jam pridem â me Lithologiæ, qvam meditor, Curiosæ sive de Animalibus & Plantis, Animaliumqve partibus & qvæ ad plantas spectant, in lapidem verè & realiter conversis, complemento, rationibus partim, partim exemplis, & ulteriore historiarum fide nec non conjecturis qvibusdam ex triplici Naturæ, vocatoqve in subsidium Chymicæ Artis Regno, petitis cum DEO declarabo, probaturus, hærere in ipsis, qvæ nos rigant, Venis, inter liqvidos purpuræ sanguineæ Fluctus, & ob inqvinatas semel resoluto intra *Efficiens an Calor? vel frigus? vel Aura lapidifica?* *Calculi fomes in sanguine.*

Exemplo Tophorum in Aqvos.

ventriculum petroso alimentorum sale chyli partes, deferri per corpus sursum ac deorsum haut rarô fomitem exitialis Tartari & saxeos catarrhos, haut aliter, ac Rivi Metallici passim, Mineræ, â qvâ eruperunt, indolem secum fuerunt, & ejusdem ope, pro variâ inhærentium nunc volatilium nunc fixorum salium activitate & corporum dispositione, vel plantas ac animalia corripiunt, occupant, destruunt & in lapidem convertunt, vel forinsecus minimum Tophaceam ipsis Crustam & vestem semisaxeam inducunt ob adhærentiam videlicet limi tenerrimi, cujus humiditas dum transpiravit, sive leviter tantùm compactæ & admodum friabiles, sive concretæ magis & utcunqve crystalli fatæ, siccæ certè ac duriusculæ relinqvuntur, sic, ut planè saxeos Montium pedes reddi rivosqve ipsis allabentes variis lapillorum generibus repleri, vix aliunde suspicetur MARTINUS SCHOOCK (de Turffis c.5.p. m.27.)

Saxei Montium pedes unde?

Succi Fossiles concreti.

Id qvod de succis plerisqve Fossibilibus præsertim verum est, qvi per successivam partium accretionem, intra vel supra Terram emergunt, & cumulantur mediantibus Aqvis, qvæ variè per Montium cryptas & salebras discurrunt, vel per occultos Terræ poros in aliqva ejus concava transudant, aut alibi, formâ spumæ cujuspiam erumpunt.

Spuma Tophaceæ Fontis Aponensis in agro Patavino.

Tales sunt Tophi illi candidi, striati & scabri, qvales al Abano, non procul Patavio, meridiem ejus versus, antiqvi fontes Ebani, Aponenses, vel Abani, Patriâ PETRI APONENSIS clari in confinio montis Ruæ & collium Euganeorum, etiamnum continuo scaturiginis fervore ad margines deponunt, ipso jam olim CLAUDIANO teste (Epigram.d. Apon.)

Nullo cum strepitu madidis infecta favillis
Despumat niveum fistula cana salem;

Suntqve ejusmodi Frustula, spumæ illæ Thermales, bellè admodum virgatæ ac striatæ, veluti multiplicia qvædam germina saxea candicantia sibiqve arctè complicata dixeris. Agglutinanturqve marginibus Terræ, non confertim, sed sensim, qvia in minimas atomos prius sunt solutæ: hinc nec ipsam, qvâ eluuntur aqvam ullatenus turbidam reddunt, sed limpidissima hæc à fonte suo derivatur ad longinqva, in qvorum convalle alicubi tantopere flu-

ctibus

ctibus augetur, ut rotam molendini circumagat, adstipulante Dn. D. CHRISTIANO LANGIO (d. Thermis Carolin. c.3.§.32.) observavitqve proinde Cl. VVEPTERUS (d. Apoplex. p. 207.) rotam etiam hanc topho candido obduci, dum ita ait: *In agro Aponensi vidi, à Thermarum aqva ad sensum limpidissima ac purissima Rotam Molarem, qvam versabat brevi tempore undiqvaq; densissimo candicante lapide, unciarum duarum crassitie incrustatam fuisse, qvem alternis mensibus molitores ceu in opera sua remoram, dedolare cogebantur.* Immò planè ab iisdem aqvis in saxum conversam muliebrem mammam HEURNIUS se vidisse asserit Method. ad Prax. (tit. lutum Thermar. p. m. 29.) cum qvo conferatur HENRIC. ab HEER, (Spadacren. c. 2. p. m. 18.)

Rota Molendini Topho obducta.

Mamma muliebris petrefacta.

Similem in modum in Germaniâ etiam nostrâ passim, præcipuè verò in Thermis Carolinis sabulum nunc magis, nunc minus candicans, flavescens aut rubicundum formâ erosorum dentium, marginibus parietum adhæret. Atqve licet fontes, qvi præterea in Spâ & Leodii habentur, actu potius frigidi sunt, qvã calidi, HENRIC. ab HEER (Spadacren. c. 7. p. 51) referente; unde cum aciditate, qvam junctam habent, â misturâ chalcanthi, sitim jucundissimè exstingvunt: sine prægresso, calore tamen & effervescentia, Mineram Ferri, Chalcanthi, ac aliorum Fossilium, non acceperunt, qvod vel superstes in ipsis sulfuris admistio comprobat & frigidioribus qvantumvis Acidulis istis hærens. Unde laudatus HENRIC. ab HEER (spadacren. c. 6. p. m. 49.) *Vidimus*, inqvit, *Sulfurearum Aqvarum qvasdam actu frigere, alia tepere, nonnullas fervere, ut vel ovo coqvendo, vel qvibus deplumandis sufficiant, prout nimirum multum parumve Sulfuris admixti habeant.*

Thermæ Carolinæ tophi feræ.

Fontes spadiem similis indolis.

Eorum Minera.

Proindeqve dum de Thermarum alioqvi Tophaceo sabulo hic sermo est & fontes isti Spadani actu potius sunt frigidi, eorum tamen mentio nihilominus huc qvadrat cum & ipsi sabulosas ad marginem qvasdam Scorias exponant & Ochras veluti, juxta HELMONTIUM dum ait, (cap. 4. de Lithiasi §.3.) *Habent Spadani Fontes spiritum sulfureum manifestè acidum, & Venam Ferri. Utrumq; nempè Embryonatum immaturumq; continetur liqvatum in aqvâ simplici. Mox itaq; incipiunt ambo vires reciprocas in se mutuo conserere. Atq; tandem, cum laßatis viribus stiterint actionem suam, condensantur in Corpus lapideum, lagenis se affigens, in formâ Ocra &c.* Liqvatas in

aqva simplici mineras Spadanarum dicit HELMONTIUS. Intellige in minima dispersas, ex pugnâ salium, sine qvibus nulla facile in Venis subterraneis effervescentia, aut ebullitio, nulla facile seminii alicujus metallici â Mineris suis derasis ac depositio in Aqvas fit; sed simpliciter qvodammodo ad proliciendas in aliqvem liqvorem è minerâ crudâ auras metallicas, reqviritur qvoddam sal qvod se in intima illius insinuet, destruendoqve compagem latentes intus tincturas & activiores particulas eliciat! Cujus rei exemplum speciosum, Clariss. Galliæ Chymicus, P. JOH. FABER (apud D. CHRIST. LANGIUM, d. Therm. Carolin. c. 3. §. 12.) nobis insinuat, asserens, dari in qvâdam Galliæ regione puteum, qvi ex Antimonii fodinâ ac minerâ stillantes aqvas continuò emittat. Neqve tamen has ullis Antimonii virtutibus gaudere, sed bono digestionis successu, ac impunè, bibi ab omnibus ejus loci incolis. Cujus rei causam laudatus FABER hanc pronunciat, qvod aqva ista careat miscelâ salis. Probatq; hoc experimento, si enim Antimonium crudum aliqvandiu aqvæ tepidæ, immò fervidæ immergatur nisi modò vini aliqva pars fuerit admista non perceptibilem fore ullam in Aqvâ ista Antimonii virtutem, sed reqvieturam, ut ita loqvar, in suâ sede. Vinum verò qvam facilè penetrat, ratione salis volatilis! Qvam integrè sæpe Vegetabilium alioqvi virtutes in menstruum aut liqvorem ponit! Hinc graviter monuisse memini Medicum Seculi nostri ter-maximum, Nobiliss. DN. D. JOH. MICHAELEM, qvoties potiunculæ alicui catharticæ, Corpora Resinosa adderentur meliorem fore eorundem extractionem, si aliqvid vini addideris! Ad cujus imitationem, eventus me fefellit nunqvam sive in Affectibus Melancholicis, sive serosis, aut aliis procurandis, e. g. in Anomaliâ Cholericâ, præmisso digestivo.

Thermarum fervor unde?

Ad extractionem sale opus.

Aqua minera Antimonialis innoxia.

Vini utilitas in potiunculis purgantibus.

℞. Sirup. Cichor. c. rabarb. ℥ß.
Scammon. ♁rat. gr. v.
Resin. gialap. gr. iij.
Aqv. Cichor. Taraxac. Violar. a ℥ß.
Cinam. borraginat. ʒij.
Vin. Rhenan. opt. ʒvj.

Tartar. ⊖lat. gr. iij. M. pro haustu qvi non ita pridem Juveni cuipiam 20. Annorum propinatus â me, alvum decies

cies movit ſine intercedente ullâ ventriculi nauſeâ, inteſtinorumvè qvantillo tormine, aut jactura virium; immò cum notabili potiùs aſſumentis tolerantiâ ac εὐφορία! Ex eodemqve fundamento Mechocanna melius in infuſo, qvam formâ pulveris accipitur: infertqve SCHRöDERUS (lib. 4 Pharmacop. §. 448.) ſpiritum purgantem, ſeu infuſum Scammonii ſpiritu vini Malvatici paratum, ſine ullo faſtidio aut moleſtiâ purgare: unde ſolutivorum iſtiusmodi ſpirituum, non infreqvens hodiè etiamnum uſus eſt in Curâ Virginum & delicatulorum, qvi à majori doſi abhorrent, Vratislaviæ, Dreſdæ, alibi. Novi tamen exempla eorum, qvi poſt aſſumtum, arbitrio Medici, ejusmodi ſpiritum, pesſimè potius habuerunt, inſignes ventriculi ac inteſtinorum dolores, tremores artuum, corporis totius imbecillitatem, & plusqvam-biduanam Anorexiam poſteà perpesſi. Ratio, meo qvidem arbitrio, eſt, qvod partes ſpiritus purgatrices, per viam præcipitationis in ventriculo aut inteſtinis ad priſtinum Reſinæ ſuæ habitum (ſi frigidus præſertim aliqvis hauſtus ſuperbibitus fuerit) ſunt regreſſæ. Hinc præcipitatæ Tunicis inteſtinorum hærent, tormina, jacturam virium ſuſcitant, à qvibus ſyncopas non rarò, convulſiones, ac tremores, & niſi maturè abſtergantur ferociaqve eorum ſopiatur, lethales aut periculoſas tandem Hypercatharſes ſeu ſuperpurgationes gignunt: cui ſententiæ meæ inſigne robur addit expertisſimi autoritas ZVVELFERI, qvi (Append. in Pharm. Reg. Claſſ. 4. p. m. 7.) videatur ut plura hic non addam. *Spiritus vini purgans.*

Jam, qvod auras Thermarum Metallicas, beneficio ſalis ſubterranei à mineris ſuis abroſas vicisſim attinet, ut de modo identidem dicatur, qvo illæ Tophos ad marginem deponant, notare convenit vel conſiſtere eas in ſubſtantiâ minus volatili, & ſolutas eſſe tantum in pulverem impalpabilem, aut atomos, aciem oculi fugientes: abſtractâ verò humiditate, magis magisqve rurſus ſibi aſſociari, copia in unâ aliqvâ parte augeri, fundum petere, coagulatasqve aut induratas ibidem obhærere: vel natura gaudere prorſus volatili, ac variè in ſanguine divagari, donec à cauſa rurſus aliqva figantur & forma ſabuli cujuspiam, oculis ſe ſubmittant. Ad qvorum poſterius aſſertum vindicandum HELMONTIUS ſpiritum alium qvempiam æqvè fugacem afferre videtur & declarare qvidem exemplo calculi Veſicæ, eandem tamen *Modus qvo Tophi ad limbos Thermarum deponantur.* *Paradoxum Helmontii.*

men aut ſimilem prorſus opinionem de generatione Calculorum etiam in Macrocoſmo obtinere! Adeoqve Autor hic (d. Lithiaſi c.3.) ubi ad inveſtigandas cauſas, qvas (§.1.) vocat Radicales, contentorum Urinæ ſpagyriam, unicum illud intellectus ſui ſpeculum adhibuit, credit ſpiritum qvendam Vini contineri in ſpiritu Urinæ: atqve qvemadmodum ex ſpiritu Vini, ſpiritui Urinæ affuſo coagulum album, (§.5.) inſtar offæ, momento fieri, experientia doceat; ita perſvaſum ſibi habet, ſimiles duos ſpiritus coexiſtere in Urina, ſibiqve cohabitare; concurſu verò eorundem facto, momentaneò (§.9.) & ictu oculi calculum exindè generari qvatenus ſcilicet ſpiritus Vini ſeu Aqva vitæ (§.13.) coaguletur â ſpiritu Urinæ.

Similitudo Autoris.

Si nempè ſpirit9 hi ſe habebunt forſan, qvaſi duo Vultures in Aëre pugnantes: qvi, ubi unguibus ſibi implicantur, fugæ amplioris obliviſcuntur, junctimqve in Terram lapſi humanarum manuum præda fiunt.

Eſſe autem aſſociationem hanc HELMONTIUS aſſerit, non nudam aliqvam partium commiſtionem, ſed unitatis indiſſolubilis connubium, ſubſtantialem qvandam transmutationem, ac Entis novi productionem ab agente & patiente in Corpus neutrum. Adeoqve inſtar Hermaphroditi potius Ovidiani (lib. 4. Metamor. fab. 4.) ex duobus in unum aliqvod tertium corpus coaleſcent?

Duelech Helmontii.

Iſtud Corpus ex complexu duorum in Urina ſpirituum jam enatum, niſi fallor, HELMONTIUS, inaudita Grammaticis voce Duelech vocat, & eo ipſo à Natura Cretæ Podagricæ (§.14.) diſtingvit, qvod hæc ſenſim fiat per modum concretionis & arefactionis partibus videlicet aqveis difflatis, (§.15.) Duelech vero ictu oculi celeriùs (§.9.) & unico inſtanti (§.15.) induretur, & ſpontè congreſcat in medio Urinæ (§.14.)

Refutatur.

Plura apud eundem HELMONTIUM (cap. de Tartaro non in Potu) videas, huic ſententiæ fundata, qvam verò non ineruditè refutavit HENR. MARTINIUS, (Anatom. Urin. c. 14. p. m. 252. ſeq.) qvi proinde, ſi cui lubet, conſulatur.

Ut itaqve repentinum ejusmodi generandi modum, lapidificos, inqvam, iſtos volatilium ſpirituum amplexus & connubia-

les

les auras à Tophis Thermarum excludamus, verisimile ut supra etiam innuimus, est, fieri potius per succesivum limosarum partium, sed insensibiliter per aqvas dispersarum, coalitum, intercedente humidi transpiratione, qvæ collectam aliqvandiu sabuli materiam tum demum sensibus manifestat, interdum & aliqva salis crystallini cooperatione; qvæ indifferenter certè negari neqvit, cum sæpè reperti ac geniti, qvemadmodum in corpore humano fuerint calculi, qvi minimè omnium, aut difficilius certè comminui manibus, vel fricari potuerint; cujus indolis ferè etiam ac qvodammodo erant calculi Sperlingiani: ita propè Thermas etiam Tophi, paulò solidiores, aut circa aqvas alias simili sabulo fœcundas.

Tophi Thermarum succesſivè fiunt.

Ita Pflaumero teste (l. 2. Mercur. Italic. p. m. 67.) STEPHANUS PIGHIUS scribit, Aqvam in campis puteolorum sulfureis manantem, solidescere in saxum & incrustare riparum margines alveumqve lapideo tectorio obducere, qvia tenuissimos exustarum glebarum pulveres vehat, qvi humoris contagione spissentur, ac deniqve lapidescant; ac cæteroqvin apud Aqvicolas propè Varium, sed Varronis vicum spectari speluncas & cavernas crebris viarum flexibus horribiles, mille vespertilionum globis habitatas spectabiles tamen & refertas copia insolentium Naturæ operum, & imprimis eorum, qvæ olim per rupium hiatus & fissuras stillantes aqvæ tenerè ac mirificè efformarunt. Cerni namqve multiformes & prægrandes columnas, cerni vastarum arborum ramosos truncos, & monstrorum instar esse Gigantum ac Centaurorum corpora saxea omnia, è stillicidiis nata.

Aqvæ Puteolorum sapificæ.

Stiriæ multiformes in Antris ac cryptis.

Ut conos prætereà neqve illos sileam, Nitri participes, qvales tùm passim in cellis humidioribus magna copia, tum nominatim Vratislaviæ, in Patria mea, sub augustis, qvibus pollet, & spaciosis, lateritiis partim saxeis, stupendo robore, arte ac splendore, maximè vero Civium concordia conspicuis, fornicibus alicubi prodeunt, stillandoqve deorsum, non diffluunt ampliùs sed concrescunt, & nitidissima qvadam, sed rigida veste circumjacentes fortè paleas, aut stramina incingunt. Qvæ submuralia, qvas protensas in longum, fornices, non immeritò qvis Vratislaviam qvandam, uti Romam alioqvi, subterraneam dixerit.

Coni nitrosi in submuralibus Reip. Vratislaviensis.

Ex

Nitrum factitium.

Ex ſtiriis iſtiusmodi Nitrum poteſt elici, pro conficiendo pulvere pyrio; eoqve jam pridem ars devenit, ut difficile haud ſit, non in officinis ſolum Pharmaceuticis, aut Chymicis, ſalia cryſtallina cujuscunqve generis, ſed vel apud Plebejos pasſim, in qvovis & viliore domûs angulo, ex modico terræ cumulo, cineribus lignorum & urina, Nitri copiam producere, facem exempli prælucente hodie etiamnum GLAUBERO, cujus ſcripta ecqui ſunt ignota?

Attexerem plura hic ex ſpontaneo cumprimis Naturæ niſu, de ſuccis qvamplurimis aliis in lapideam ſpeciem concretis, qvalium diligentisſimus AMBROSINUS (deſcript. Muſe. Metallici ALDROVANDI lib. 3. c. 1.) meminit, niſi hæc paulò remotiora à ſcribendi ſcopo eſſent.

Confetti de Tibuli ſive Bellaria Tiburtina.

Unde nec de ſaxigena maris Fluminum, Lacuum, Rivorum, aut Fontium qvorundam vi, nihil de Bellariis, qvæ vocantur, Tiburtinis, addam, ſeu lapillis Tophaceis candidis, inæqvalis ac ſcabræ ſuperficiei ex ſaxifico Agri Romani flumine deprom̄ptis, nucleosqve Amygdalarum, ac ſemina Fœniculi, vel Coriandri, ſaccharo obducta, usqve adeò exactè referentibus, ut ignari eorum deguſtantes qvam ſæpius fallantur: à cujus figuræ ſimilitudine proinde Itali, Confetti de Tibuli, nos Bellaria Tiburtina dicimus, à Cl. OLAO WORMIO etiam alioqvi (Muſei l. 1. ſ. 2. c. 6. p. 52. & Ante-laudato ALDROVANDO (lib. 3. Muſ. Metall. cap. eod. p. 278.) qvadantenus deſcripta:

Corpora varia petrefacta. e.g. Animalium ac plantarum partes.

Nihil de ſeminibus aut fructibus aliis, caulibus, foliis, radicibus, verè in lapidem converſis, cujuſmodi rerum plurimas, nec non Animalium variorum, &, inter ea Hominum etiam, diverſas partes, capita, inqvam, bracchia, inguina, pedes petrefactos, unà cum aliis ſtupendis Naturæ ac Artis operibus inexhauſti precii & ſplendoris, Venetiis, in Palatio Nobilis cujuſdam per ſingularem ac iteratam gratiam Illuſtrisſimi ibidem, Amplisſimiqve Senatoris, & eo qvidem tempore Sereniſſimæ Curiæ ADVOCATORIS, DN. JOH. FRANC. LAURETANI, inexpleta animi voluptate videre mihi licuit; in palatio, inqvam, rari exempli æde, qvam proinde non Venetiarum ſolùm, ſed vel Lombardiæ totius Minervale qvoddam aut Palladium dixerim.

Nihil

Nihil porrò de ipsis Hominibus integris Petrefactis addam, nihil de Lignis lapideis, Coraliis semisaxeis jam & partem adhuc lignosis: nihil de Fungis lapideis, qvales ex Italiâ allatos tum Excell. Dn. MAURITIUM HOFMANNUM PROFESSOREM Noricum Amplissimum Amicumq; ejus, profundissimæ eruditionis Virum, Dn. D. VOLCKAMERUM, tenere suspicor, tum ego duos in supellectili meâ teneo, alia vice plenè describendos: aut ex TORELLI SARAYNÆ Historiâ Veronensi Italicè conscriptâ ALEXANDRO ab ALEX: (lib. 5. gen. Dier:) FAB. COLUMNA (observat. Aquatil. & Terrestr. cap. ni fallor 21. p. 44.) ALDROVANDO (lib. 4. Musei Metall. c. 62. p. 819.) aut aliis, de Echinis videl. marinis, paguris, stellis piscibus, cochleis, ostreis, mitulis, tellinis, aut spinis piscium, intra montes olim, & forsan jam prisco Diluvii tempore eò delapsis, posteaq;, intercedente longissimo seculorum tractu in lapidum qvemadmodum naturam, sic duritiem mutatis:

item Homines integri.

Testaceaq; & Crustacea varia.

Nihil de Piscibus, Canibus, Lacertis, rebusvè aliis, miraculosè propemodùm, aut insolenter certè, intra media lapidum viscera repertis, ut obscurum, ac grave dictu sit, quâ viâ ac ratione, in ipsa, ut ita dicam, Marmorum viscera, & occlusos eorum undiq; parietes, devenerint, prout narrantur conchæ alioqvi etiam ac genuinæ ostreæ, medio marmori inclusæ, posteaq; in Thessaliæ ac Hæmoniæ lapidicinis adinventæ, & anguis integri corpus tempore Urbani VIII. Pontif. repertum Romæ, & corpora alia, qvorum speciosum Catalogum dabit indubie Magni Mundus subterraneus KIRCHERI:

Animalia intra medias petras reperta.

Essetq; incidenter proinde etiam aliqvid de muscis, apibus, formicis, culicibus, vermiculis, lacertis, araneis, graminibus item ac stipulis, succino inclusis aliqvid monendum; de qvibus singularem opinionem vide sis apud celeberr. D. JOH. DAN. HORSTIUM (observat. Anat. 2. p. m. 10.) existimantem, non inesse vere talia Succina, sed apparere tantum, & orta esse ex peculiari impressione cœli, cujusmodi sive phases sive vera corpora certè rariora sunt, nec observata hactenus in succino nostro VVittenbergensi, VVittenbergensi inquam. Nam & hic, qvo in loco hæc scribo, vivente adhuc Conjugis meæ Avo Famigera-

Corpuscula Succino inclusa;

Succinum VVittebergæ ebulliens,

geratissimo SENNERTO, sub renovatione valli, in fossâ, procul ab omnibus locis maritimis, in grato Albis confinio, reperta fuit Terræ Vena arenas veluti tenuissimas ebulliendo projiciens, cum qvibus simul exiere quædam Succini frusta, translucida, aurei coloris, atq; si flammæ adhibeantur, æqvè ut Succinum Prussiacum, inflammabilia, & amicum spirantia fragrorem.

Ex qvibus exemplar qvoddam teneo ex liberalitate Honoratissimi Civis mei, JCTI Excellentissimi Dn. D. CHRISTOPHORI BRESLERI, Museo gratâ Naturalium varietate in his locis clari: aliudq; frustulum, similis prosapiæ ac indolis adservo qvod noviter etiamnum ex eâdem venâ erutum mihi donavit Laudatissimus Electoralis hujus Urbis Capitaneus, Dn. ERASMUS EGERLANDUS. Ut frustra amplius sit, pulcerrimi istius Bituminis Natales unice in undis qværere velle, cum ne Succinum qvidem Prussiacum aliunde, qvam Terrâ nasci videatur, innuente AMBROSINO (lib. 3. Musei Metall. ALDROVANDI, c. 18. p. 407.) dum ita ait: *Inter alios Autores nobis magis arridet Erasmus Stella, in libro de Borussiæ Antiquitatibus, qui divulgavit, è limo quorundam Montium, Sole operante, fluitare, & in herbido, atq; algido Solo, his montibus subjecto, densari, & Oceano illic effervescente inde rapi, & in proxima litora propelli. Indicium autem hujus rei esse tradit, quoniam ex solo interdum eru tur; quod cum molle & lentum adhuc sit, loci incolæ mari immergunt, cujus ope postmodum lapidescit.*

Prussia cur ferax succini?

Sed missis tandem his omnibus, missâ ampliore calculorum in Macrocosmo historiâ, imprimis qvod talium propediem mentionem facturus sim in Lithologiâ meâ Curiosâ, ad æqvè curiosam, sed non sine mœrore, historiam mortis & calculorum SPERLINGII revertamur.

Regressus ad Historiam Calculorum Sperlingii.

Doloribus itaq; Lumborum, & molestis Dorsi torminibus, concurrente mingendi difficultate ac tarditate per aliqvot retrò annos vexatus, corpore verò cæteroqvin robusto ac valido, cui proinde etiam nimis ferè confidebat, Cl. SPERLINGIUS, medicaminum assumendorum impatiens, circa Julii Mensis finem, superius dicti Anni 1658. â plumis amplius se cohibere, qvam maximè vellet, neqvit, sed incassum qvæsitâ ampliore obambulan-

Decubitus & Agon Sperlingii.

bulandi libertate, victusq; mali vi, tertia qvasi ante obitum hebdomade, Lectulo se, ultimo Mortis suæ Proscenio, submisit, agitantibus ipsum non rarô, ut calculosis fieri assolet, & defatigantibus vomitibus, ratione ventriculi, in consensum tracti.

Hinc nec tantillum detinuit penes se, qvodcunq; ex Pharmacopolio allatum, offerri sibi tandem permittebat.

Urina toto decubitûs tempore obstructa mansit, nec destillare ex Renibus qvicqvam ejus potuit, ob Ureteres Sabulo infarctos.

Exacerbabantur dolores, superveniebant cum Febri vigiliæ, qvæ innocens corpus usq; ad ultimum ferè vitæ Articulum, convulsionibus finitum, excruciabant.

Acqvievit tamen paulò ante hunc, & placidè posteà animam exspiravit, qvam precibus qvotidie, & piis suspiriis sancto ex hac vitâ & irremeabili itineri præpararat. *Ejusdem Mors.*

Ad conciliandum super hoc mœstissimæ viduæ solatium, ut ipsa incurabilis morbi reliqvias ac testem, Calculos videret, qvæsitus â me, in aperto defuncti corpore, fuit mortiferæ causæ locus. Atq; sic, dum manus admoverem, integumenta abdominis, musculi & viscera plèraq; rectè satis se habebant. Qvibus proinde ad latus revolutis, factisq; ex arte qvibus opus erat, ligaturis, ne dextræ ad partem affectam tendenti qvid obesset, abactoq; â Renibus involucro confestim iidem aparuere penitus inflammati, qvi sic radices febris fuerant. Nisi enim fallor, omnem inflammationem internam Febris seqvitur, non qvidem tàm præcisè ob vapores, qvi ex effuso in partem inflammatam, ibiq; putrescente sangvine cordi communicentur, illudq; calefaciant, qvam ob impeditam potius sangvinis circulationem & spiritus exæstuantes, cujuscunq; certè repaguli prodigos: Unde hi objecto semel obice, confestim retrò ruunt, assumtoq; in furoris societatem sangvine, imprimis qvando hic jam est in viâ ad putredinem, qvemadmodum universum corpus Febre, sic cerebrum præterea ac simul vigiliis insvetis torqvent.

Apertio Cadaveris.

Causa Febris in inflammationibus internis

& Vigiliarum:

Qvæ certè â B. SPERLINGIO non abfuere, præsertim postqvam fervidus iste Renum Tumor augmenta sua sumsit.

Increverat verò is adeò, ut illorum figuram etiam, ac externam *Renum Figura varia.*

ternam

ternam dimensionum determinationem, qvodammodo mutatam cerneres.

Hæc, ut notum est, per naturæ leges, instar Phaseoli Indici, in Adultis, lævi & planâ superficie describitur: in fœtu ac recens natis tuberosior parumper est, &, qvemadmodum intus glandulis, sic in ambitu etiam qvibusdam eminentiis distincta, qvasi plures Renelli in unum globum in alterutro corporis latere sint congesti, ob plures videlicet illas, qvas dixi glandulas, qvibus Renes, etiamsi obscurius, (non excluso tamen hic proprio parenchymate, integrantur. Censetq; hoc Fœtui proprium Anatomicorum nostri seculi Alpha & Omega Th. BARTHOLINUS (Cent. 1. histor. Anat. 14. pag. 29.)

Multitudo Renum in Lutris. Ego verò non obscurè, sed sat evidenter, nec glandulosa corpora, unum aliqvem renem constituentia, sed singulos ac numero distinctos Renes non semel observavi in dissectis Lutris (German. Fisch-Ottern) complicari, qvatuordenos in utroq; latere, & connecti sibi, velut in botro uvæ sibi per singulos pedunculos connectuntur, singulis Membranis, Venis ac Arteriis emulgentibus.

Præternaturales Renum, ob Inflammationem, protuberantia. Et vicissim, in Exuviis SPERLINGIANIS, unus qvidem tantùm utrobiq;, prout per Naturam humanam decet, Ren observabatur, elatior tamen uterq;, in aliqvibus superficiei suæ partibus, sic, ut nisi Renes plurimos complicatos, uti de Lutris retuli, extraordinarias tamen qvasdam, & arcuiatas veluti eminentiæ notas, ob summam, qvâ distenti erant, inflammationem, referrent, non obstante, qvod CL. LOESELIUS alioqvi (Scrutin. Ren. Inciso 1. artic. 2. §. 7. p. m. 14.) ARISTOTELEM repudiat, qvi (lib. 3. d. Partib. Anim. c. 9.) ait: *Hominum Renes Bubulis similes sunt, & tanquam compositi ex multis renibus exiguis: neq; æquabiles, velut Ovium renes: nam tuberosam Renibus figuram in homine nos tribuimus:* nam loqvimur hic de statu præternaturali, contra qvem â Naturali non valet Argumentum. Immò in Naturali etiam distinctim procedendum, ratione Ætatis, uti modò ex BARTHOLINO dictum est.

Sed qvænam jam facies interna erat Renum Sperlingianorum? nam hujus lustrandi gratiâ imprimis Sectio instituebatur.

Illo-

Illorum uterq;, qvod admirandum, omnimodè repletus erat Calculis innumeris, minimis, mediocribus: tribus etiam prætereà maximis, sic, ut internum latus omne, ac sinum, pelvimq;, qvam vocant, seu aperturam, Renibus æqve, ac Ureteribus communem, penitus occluderent.

Descriptio Calculorum Sperlingii: Non in renibus solum.

Ureteres ipsi etiam â suo circa Renes exortu, usq; ad Valvulam vesicæ immani arenularum copiâ, & farciminum instar extensi & turgidi videbantur, ut irritus tandem fuerit qvotusqvisq; Naturæ, sive in promovendâ Urinâ, sive Renum calculis, minoribus qvamtumvis, conatus, qvem sanè, non sine insigni doloris sensu unqvam exorsa est; sed qvotiescunq; hos loco movere aggressa est, visum sibi retulit B. SPERLINGIUS, ac si aliquis cultro acuto vulnus profundum, secundum longitudinem Lumborum ipsi infligeret; tractusq; hos identidem â summâ illorum parte, usq; ad regionem vesicæ, repetitos daret; unde colligi potest summa doloris ferocia, & atrocitas, summa totius corporis inqvietudo, qvâ Optimus Vir decubuit, ut subseqvæ tandem mortis exemplo ipse etiam docuerit, verum esse, qvod scribit ANDR. LAURENTIUS: (præfat. oper. Anat. p. m. 5.) *Reperiuntur in corporibus nostris fodinæ, è quibus Metalla & Lapides eruuntur, non ad ædificandam, sed diruendam domum.*

Sed totâ etiam Ureterum cavitate.

Placuit proinde, majoris evidentiæ ergò, Calculos istos, mortis SPERLINGIANÆ autores, ære delineatos dare, accommodato ordine figurarum, ad ordinem inventionis.

Iconum, æri incisarum explicatio.

Primus itaq;, figurâ I. delineatus, sat grandis, figuræ ferè triangularis, sed, circa basin, latioris, qvasi montana qvæpiam repræsentet, superficiei inæqvalis & asperæ, coloris, ut reliqvi omnes, ex albo flavescentis, consistentiæ non fungosæ aut spumeæ, sed compactæ magis, & durioris, in cavitate Sinistri Renis hæsit, correspondens illi non parum, qvem in muliere qvadam visum delineat Tulpius (lib. 2. Obs. Med. 45.) Atq; hic noster, ad æqvilibrium vocatus, dum humidior adhuc esset, & magis recens, Drachmas Medicas qvasi tres pependit; replevitq; cum altero sibi accumbente minore, calculisq; qvamplurimis aliis minoribus totam modò-dicti Renis Sinistri cavitatem.

Figura I.

 Secun-

Fig. II. Secundus, priore duas Tertias minor, figuræ ferè orbicularis, ſed oblongæ ac tuberoſæ, atq; in ſe ſpectatus, ipſe etiam ſat grandis ac damnoſus, in eodem Siniſtri Renis thalamo, (ingratus corporis hoſpes) recumbebat, ne qvicqvam deeſſe videretur ad abſolutam aliqvam Urinæ interceptionem.

Illius icon exhibetur in Figurâ Tabulæ ſecundâ. Pondere primùm æqvavit circiter drachmam unam Medicam; nunc, tractu Temporis exſiccatus (memoriæ causâ enim ipſum aſſervavi) vix dimidium ejus pendet, ob deperditionem humiditatis, qvæ anteà gravitatem ejus augebat.

Fig. III.
Calculus ſtupendæ magnitudinis.

Tertius omnium maximus eſt, & reliqvorum veluti Pater, ſtupore & admiratione dignus, qvia ſimiles alios aut majores annotatos vix reperias, aut obſervatos, ſtante hominum memoriâ, tribus qvatuor exceptis, qvi apud JOH. GEORG. SCHENCKIUM ex obſervatione KENTMANNI, CAMERARII, ac ſuâ delineantur (cap. 14. Lithogeneſ. p. m. 40. ſeq.)

Totam ille Renis dextri capacitatem occupabat, & nihil non in eo connotabatur memoratione dignum, ſive molem ipſius, & pondus, ſive figuram, & proceſſus, ſive ſituationem tandem conſideres.

De magnitudine jam qvodammodo eſt dictum: corpusq; ipſius, ſeu maxima ejus craſſities, ad nucis juglandis mediocris molem accedebat.

Ejusdem pondus,

Gravitate, & inclinatione ad Centrum Mundi, poſtqvam ille ad æqvilibrium reductus, acceſſit ad pondus drachmarum qvinq; Medicarum, & paulò amplius.

Figura, proceſſus,

Figuram proceſſus craſſiſſimi deformem reddidere, ex qvibus duo breviores, in eodem Calculi latere, dorſum Renis ſpectante, ſibi oppoſiti, ut ex figurâ III. patet, ſpaciis

ſpacsis inſignioribus Caruncularum Papillarium conſpiciebantur implantati: tertius verò, isq; longior & curvus, zoſtrum Avis alicujus æmulans, pelvim, ſeu Ureteris principium obſtruebat, eiq;, veluti cuneus qvispiam inſertus, non permiſit qvicqvam ad Veſicam pertransire, ne guttam qvidem. *& Situatio.*

Figurâ qvartâ Calculi plurimi minores, diverſi inter ſe ponderis, figuræ, ac molis exhibentur: ex qvibus alii rotundi, & piſis ſimiles, alii grana milii referentes, alii majores, & irregularis figuræ, alii oblongi ac mediocres, alii tandem arenularum minimarum inſtar, qvemadmodum reſidua in renibus ſpacia, ſic maximè omnium Urinales meatus, inter renes & veſicam, oppilabant, ut farciminum par qvis dixerit, ſi cui inſcio Ureteres hi objecti eſſent. *Fig. IV. Calculi Ureterum.*

Rariſſimum profecto fuit hoc, & commemoratione ſummè dignum.

Ab illorum copiâ & aſperitate factum, ut auctum indies fuerit quoddam etiam Exulcerationis periculum, unde B. SPERLINGIUS, ubi contentiùs qvandoq; ante decubitum ambulavit, discuſſurum ſe exiſtimans, ope motus, præſentaneas Mortis ſuæ cauſas, non tàm profuit ſibi, pauxillum arenæ evacuando, qvàm obfuit, mictionis cruentæ ſpeciem incurrendo, ob attritas â calculis per agitationem partes. Etiamſi enim calculi tàm renum, qvàm Ureterum, dum eximerentur, muco qvodam & lentore purulento obducerentur, usq; adeò tamen ſcabritiem ſuam ac aſperitatem non amiſerant, qvin angulis ſuis ac eminentiis lædere partes molliores potuiſſent; ut taceam, qvod per intempeſtivum iſtiusmodi motum limoſa ſabuli colluvies prorſus tandem eſt compacta, ut nulla emittendæ Urinæ ſpes ampliùs ſupereſſet. *Mictus cruenti cauſa.*

Hinc

Hinc mirum non est, Vesicam alioqvi salvam â nobis visam fuisse, Humoreq; seroso ac Lixiviali prorsus destitutam, ob totalem, inqvam, infarctum Renum ac Ureterum.

Ischuriæ diuturnioris exemplum.

Hoc verò admirationem præbet, in tantâ Urinæ suppressione, & necessario indies Alimentorum, utut paucorum admodum, & exilium accessu, mortem tot ac tantas tenuisse moras, qvandoqvidem JOH. DOMINIC. SALA, alioqvi multiplicis experientiæ Medicus, semel, non amplius, toto vitæ suæ spacio, Urinam qvindecim diebus in viro qvodam suppressam meminit, venis ad pollicis magnitudinem tumefactis. Secus, urinam supra qvinqve vel sex dies nunqvam recordatus est retentam, monente JOH. RHODIO (Cent. 3. Obs. Medicar. 28.) Sed ægri plerumq;, nisi ante septimum diem mingant, moriuntur, ob viscerum â regurgitante sanguine oppressionem, febris accensionem, & ultimam virium suffocationem.

Mortis in eadem prognosticum.

Nam, ut coronidis loco hoc addam, jam dictæ sanguinis regurgitationi in talismodi obstructionibus renum insignioribus resistere qveunt valvulæ, qvandoqvidem

Valvularum in prohibendâ suffocatione impotentia:

I. Nullæ dantur in Trunco Venæ Cavæ, qvâ parte Emulgentes enascuntur, si Aquapendenti, Valvularum seu Ostiolorum in Venis primo (ut autor sibi persuadet) inventori (Tractat. d. Venar. Ost. Tab. 3.) credimus.

earundem in Trunco Cavæ absentia,

In Emulgentibus tamen ejusdem Venæ Cavæ ramis observata ostiola â se, eminentissimi qvidam Regni Anatomici Proceres attestantur, ea videlicet venarum parte, qvâ bifurcatim veluti Cavitatem Renum hæ ingrediuntur. Vide incomparabilem Medicorum Hermetem

& in ramis Emulgentibus præsentia.

metem ac Polyhiſtorem, D. CONRINGIUM (de Generat, Sangu. cap. 27. p. m. 194.) Ingenioſiſſimum HARVEUM, (d. Motu Cord. cap. 13. p. m. 55.) Diligentiſſimuw LOESELIUM (Scrutin. Ren, Inciſ. 1. artic. 1. §. 9. pag. 7.) ac alios qvi unanimi ore viſas ibi â ſe valvulas fideliter affirmant. Excellentiſſ. e contra Vir, & Anatomicus oculatiſſimus Dn. D. ROTFINCIUS ita ait; (lib. 1. Diſſertat. Anat. c. 27. pag. 939.) *Valvulas exiles in Venis emulgentibus â Veſalio in Examine, Bauhino in Theatro, & Spigelio in hiſtoriâ ſuâ adnotatas obſervare nobis non licuit. Riolanus ita exiles judicat, ut, ſi non vera valvula, tamen quid valvulæ ſimile ſiet. Harveani contrarium ſervant ſitum, latiori nempe & patentê Cavam, acuminatâ & clauſâ parte Renes reſpicere.*

II. Si qvammaximè darentur, apicibus ac limbis ſuis tamen non obſiſterent, qvia eosdem earum proceſſus & ſemicirculos, ad non impediendam, in ſtatu etiam ſano, ſanguinis circulationem, non extremitatibus venarum, ſed cordi potiùs obverterent, ut ita ſanguis è renibus non adverſum eas, ſed ſupra exteriorem earum ſuperficiem, flumine, ut ſic prono transferretur. Qvo ipſo autem intactam nihilominus velim Harveanorum, ſi qvi contrarium ſtatuant, autoritatem. Et qvomodocunq; ſe habeant oſtiola in Venis Emulgentibus, ſive â renibus averſa, ſive iisdem obverſa ſint; Regurgitationis ratio, qvoad præſentem de Calculis diſcurſum, potius in Arteriis qværenda eſt. Verum enim verò neq;
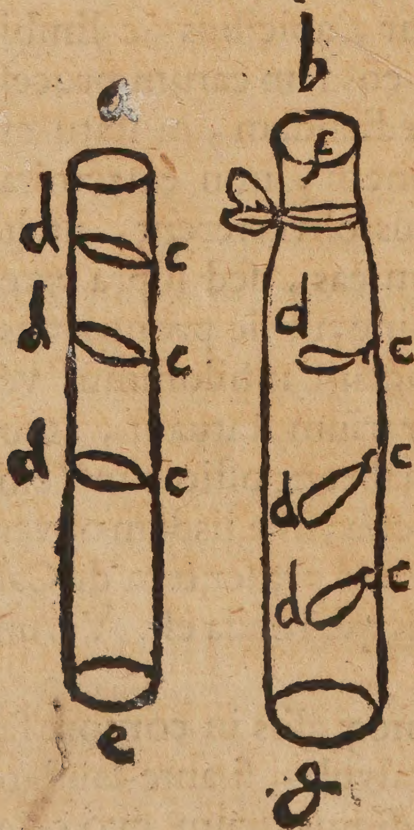
III. Arteriis emulgentibus, neq; aliis in corpore facilè neceſſarias Natura agnovit valvulas, ſi ante-laudato AQUAPENDENTI (l. d.) credimus, cum qvo cele- *Abſentia Vicuſim in Arteriis.*

D berri-

berrimus D. CONRINGIUS (de Generat. Sang. c. 27. p. 201.) & PRIMIROSIUS (contra HARVEUM, c. 13. p. m. 93.) conferatur. Unde non datis valvulis, in progressu Arteriarum, planè neq; per eas dabitur Regurgitationis impeditio.

IV. Si qvammaximè etiam in Arteriis darentur, in insigni tamen ac diuturnâ aliqvâ Inflammatione, qvod palmarium jam est, Sanguinem, qvò minus is regurgitet, cohibere vix valerent, qvia qvò diutiùs hic fertur per Arterias ad partes, nec per venas tamen redire potest ad Cor, eò magis magisq; Arteria inturgescit. Turgescente Arteriâ, annatum eidem Valvularum latus diducitur cum ipsâ, & liberum vicissim earundem latus ab opposito interno Arteriæ pariete abscedit, sic, ut occludere eandem plenè non possit, sed cogatur admittere qvalemcunq; Sanguinis regurgitationem: qvam rem libet tali exemplo ex mente OL. RUDBEKII (Insid. Struct. membr. 12. pag. 127.) declarare: Fiant duo canales, prout hic in appositâ Figurâ A. & B. videre est, annexasq; intrinsecus habeant qvasdam Valvulas, ejusdem magnitudinis, qvarum pars fixa esto C. libera verò & mobilis D. Postea in Canalis A. partem inferiorem E. liqvor aliqvis mediocri impulsu immittatur, sic valvulæ attollentur, venam occlu-

Valvulæ extensis nimium Venis non co-extenduntur.

occludent, & ampliorem liqvoris adſcenſum prohibebunt: Viciſſim verò, alterius canalis B pars ſuperna F. vinculo aliqvo ſtringatur, & à parte inferiore G. ſimiliter liqvor qvispiam, ſed vel majore violentiâ, vel paulò diutiùs, ſurſum impellatur: Sic canalis totus, usq; ad ligaturam, amplior evadet, limbiq; valvularum C. eo ipſo, qvo fixi non ſunt, non etiam coëxtendentur, ſed â latere canalis oppoſito D. recedent, atq; ſic liberum liqvori ad ſuperna aditum concedent.

Qvam opinionem, immò Mathematicam dico demonſtrationem egregiè confirmat ſupra-laudatus CONRINGIUS (l. d. pag. m. 195.) his verbis, qvæ ſanè merentur adſcribi: *Plerisq; in locis*, inqvit, *ſi cogas ſanguinem minores Venas verſùm fluere, ita ille â valvulis paſſim ſiſtitur, ut ne vi quidem guttula ejus aliqua præterlabatur. Hoc ipſum verò non tantùm in corporibus per Anatomen apertis, ſed & in vivis, integrisq; eſt deprehendere, ſi brachia cum primis vinculo conſtrinxeris iis, quibus venæ magis ſunt conſpicuæ. Sanguis enim valvulis concluſus, quâ parte quaſi tubercula producit, & geniculos, nec ſuâ ſponte, nec retrò preſſus trans valvulas etiam in vacuum venæ ſpacium ſolet concedere. Hoc ipſum clariùs liquet in corporibus diſſectis: nullibi enim non per omne corpus hæc valvularum eſt Natura. Non tantùm autem non ſanguini, ſed ne flatui quidem patet via, ſi venam verſus minores ramos inflaveris: etiam hic enim ſiſtitur, niſi tandem ita præter naturam dilates venam,* UT AMPLITUDINE VINCAT VALVULÆ CORPUSCULUM. Et rectè idem de Statu præternaturali partium colligere eſt, qvod malè alioqvi, tanqvam de Naturali, PRIMIROSIUS Harveo objicit (de Motu

Suffragium Cl. Conringii

Sangu.

& Primirosii. Sangu. cap. 13. p. m. 93.) *Si copiosius & celerius Sanguis affluit, quàm redire potest, fiet, ut tandem spacium venæ intra Valvulas plures, seriatim dispositas, comprehensum, affluentis Sanguinis ubertate distendatur, unde periculum ruptionis impendet, ut in habitu Athletico.*

Conclusio historiæ calculorum. Atq; hæc hactenus fuit series Morbi, hæc non obliviscenda facilè domus SPERLINGIANÆ, dicam & Academiæ totius VVittebergensis, cui Clarissimus Vir Rectoris titulo tum præerat, Tragœdia, qvam tali Epilogo claudebam:

Epigramma funebre.

In scopulos qvando mutatum est corpus Atlantis,
Sustinuit vastum Claviger inde Polum.
Calculus & nostrum nuper mutavit Atlantem,
Herculeæ desunt sed tamen usq; manus.
Marmor es, ô Lector, saxoq; rigentior omni,
Pansophiæ miseras ni gemis ergò vices.

